

Motion till riksdagen 2020/21:3582

av Mats Green m.fl. (M)

Utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen anvisar anslagen för 2021 inom utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv enligt förslaget i tabellen i motionen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att värna arbetslöshetsförsäkringens roll som omställningsförsäkring och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Myndigheten för arbetsmiljökunskap bör läggas ned och tillkännager detta för regeringen.

Förslag till anslagsfördelning

Anslagsförslag 2021 för utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv

**Tabell 1 Moderaternas förslag till anslag för 2021 uttryckt som differens gentemot
regeringens förslag**

Tusental kronor

Ramanslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen
1:1 Arbetsförmedlingens förvaltningskostnader	7 853 774	±0
1:2 Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd	52 882 733	-9 790 000
1:3 Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser	11 738 323	-326 000
1:4 Lönebidrag och Samhall m.m.	20 481 668	±0
1:5 Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige	122 394	±0
1:6 Europeiska socialfonden m.m. för perioden 2014–2020	1 995 600	±0
1:7 Europeiska socialfonden plus m.m. för perioden 2021–2027	50 000	±0
1:8 Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk	42 727	±0

Ramanslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen
utvärdering		
1:9 Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen	79 498	±0
1:10 Bidrag till administration av grundbeloppet	58 714	±0
1:11 Bidrag till Stiftelsen Utbildning Nordkalotten	8 303	±0
1:12 Bidrag till lönegarantiersättning	2 900 000	±0
1:13 Nystartsjobb, etableringsjobb och stöd för yrkesintroduktionsanställningar	4 843 289	326 000
1:14 Etableringsersättning till vissa nyanlända invandrare	1 696 242	-110 000
2:1 Arbetsmiljöverket	695 281	40 000
2:2 Arbetsdomstolen	34 661	±0
2:3 Internationella arbetsorganisationen (ILO)	33 722	±0
2:4 Medlingsinstitutet	56 247	±0
2:5 Myndigheten för arbetsmiljökunskap	39 143	-19 000
2:6 Regional skyddsombudsverksamhet	112 000	±0
Summa	105 724 319	-9 879 000

Politikens inriktning

Inom utgiftsområde 14 lägger Moderaterna fram förslag som syftar till att arbetsmarknadspolitikerna blir mer kostnadseffektiv och utformad så att fler kommer i arbete.

Moderaterna är ett parti för de som jobbar, för de som vill jobba och de som har jobbat. Att så många som möjligt arbetar är centralt för vårt nuvarande och framtida välstånd, men det är mer än så. Det är också en fråga om vilket samhälle vi vill ha. När det lönar sig att arbeta blir det tydligt att det är rätt att anstränga sig för att skapa en bättre tillvaro för sig själv och för andra.

Sverige ska vara ett land där alla gör sin del – det är bärande i den nya svenska modellen Moderaterna vill bygga. Full sysselsättning är centralt för vårt nuvarande och framtida välstånd – men det är mer än så. Det är också en fråga om vilket samhälle vi vill ha. När det lönar sig att arbeta blir det tydligt att det är rätt att anstränga sig för att skapa en bättre tillvaro för sig själv och för andra.

Trots en lång högkonjunktur lyckades inte regeringen bryta de stora problemen med utanförskap och bidragsberoende och aldrig tidigare har förutsättningarna för grupper som står långt från arbetsmarknaden varit lika dåliga redan innan en kris slog till. När Sverige gick in i coronakrisen var vi det enda landet i hela EU som ökat arbetslösheten sedan 2014. Konjunkturinstitutet visar nu i sin prognos att arbetslösheten toppar på tio procent under hösten 2020. Det skulle innebära att det enbart är i Spanien och Grekland som arbetslösheten är högre än i Sverige. Den relativt svaga återhämtningen innebär att arbetslösheten väntas bita sig fast på höga nivåer. Först år 2023 väntas arbetslösheten nå tillbaka till nivån före krisen. Sverige riskerar nu utbredd arbetslöshet som kommer att drabba de som redan i dag står långt från arbetsmarknaden allra hårdast.

Sverige hade alltså även före krisen stora problem på arbetsmarknaden. Problem som nu förvärras och riskerar att bestå under lång tid. Nu behövs reformer för att förhindra att människor hamnar i långvarigt bidragsberoende och underlätta för dem som befinner sig i det att ta sig ur.

Anslag 1:2 Bidrag till arbetslöshetsersättningen och aktivitetsstöd

Arbetslöshetsförsäkringen som effektiv omställningsförsäkring

En ansträngd ekonomi framöver medför att vi kommer att behöva prioritera bland statens utgifter. För Moderaterna är det viktigare med strukturreformer så att fler får jobb än att a-kassan förlängs eller permanentas på de höga nivåer som januaripartierna nu har föreslagit.

A-kassan ska vara skälig. Men Sverige bör inte ha en a-kassa som leder till högre arbetslöshet över tid. Den som under kort tid blir arbetslös ska ha en god trygghet – men det behöver sedan följas av en tydlig avtrappning och tidsgränser för att människor inte ska fastna i bidragsberoende. Arbetslinjen ska alltid värnas i våra bidrags- och ersättningssystem samtidigt som systemen måste anpassas efter de förändringar som sker på arbetsmarknaden. Moderaterna avvisar därför regeringens förlängning av de höga nivåerna i a-kassan om 5 700 miljoner kronor 2021 och 4 780 miljoner kronor 2022.

Det är viktigt att värna a-kassans roll som omställningsförsäkring och tiden för a-kassa bör därför kortas. Moderaterna föreslår att antalet ersättningsdagar med a-kassa begränsas till ett år, eller 265 ersättningsdagar. Nivån på taket i a-kassan, samt ersättningens avtrappning, bör fortsatt vara sådan att den tydligt uppmuntrar till att söka och skaffa jobb. Moderaterna föreslår därför att taket i arbetslöshetsförsäkringen under de 100 första dagarna av arbetslösheten uppgår till 910 kronor per dag och därefter uppgår till 680 kronor per dag. Förslaget ger starkare drivkrafter till arbete än regeringens förslag. Samtidigt säkerställer avtrappningen av ersättningen att den tydligt uppmuntrar till att söka och skaffa jobb.

Förslaget minskar anslaget med 1 700 miljoner kronor 2021 och 2022, samt 1 800 miljoner kronor 2023.

Tidsbegränsa aktivitetsstödet

Moderaterna föreslår att aktivitetsstödet upphör vid arbetslöshet längre än tre år så att fler arbetslösa än i dag möter en avtrappning. Ersättningen vid arbetslöshet påverkar de arbetslösas drivkrafter för arbete. Det är därför önskvärt med en avtrappning av ersättningen relaterat till arbetslöshetstidens längd. I dag är det dock många arbetslösa som inte möter en sådan avtrappning. Personer som varit kvalificerade för a-kassa får, om de fortfarande är arbetslösa när ersättningsdagarna tagit slut, i stället aktivitetsstöd om de deltar i ett arbetsmarknadspolitiskt program. För de personer som uppfyller villkoren i a-kassan är ersättningsnivåerna i aktivitetsstödet desamma som i a-kassan. Detta innebär att många personer i dag kan vara arbetslösa under lång tid med bibehållen ersättningsnivå. För att förstärka drivkrafterna behöver därför möjligheten till ersättningar som överstiger försörjningsstödet begränsas.

Förslaget bedöms förstärka de offentliga finanserna med 6,4 miljarder kronor 2021, 6,1 miljarder kronor 2022 och 5,7 miljarder kronor 2023.

Avskaffa rätten till a-kassa i nystartsjobben

Moderaterna vill att rätten till a-kassa avskaffas i nystartsjobben. Sammantaget bedöms detta förslag förstärka de offentliga finanserna med 500 miljoner kronor från och med 2021.

Återinför tidsgräns i sjukförsäkringen

Också i sjukförsäkringssystemet bör det finnas tydliga drivkrafter och stöd att återvända till arbete. Därför återinför Moderaterna den bortre tidsgränsen i sjukförsäkringen som regeringen tog bort. Till följd av borttagandet ökar anslaget med 4,5 miljarder kronor från och med 2021.

Sänkta drivmedelsskatter

För Moderaterna är det självklart att man måste kunna bo och jobba i hela Sverige. Då kan inte politiken göra det svårt och dyrt att bo utanför tunnelbanenätet och storstädernas kollektivtrafik. Den gröna omställningen kräver en effektiv miljö- och klimatpolitik som tar sig an de verkligt stora frågorna. Men omställningen behöver också folklig förankring för att bli trovärdig och respekterad. I den här budgetmotionen föreslår Moderaterna sänkt skatt på bensin och diesel. Till följd av att detta ökar anslaget med 10 miljoner kronor 2021, 20 miljoner kronor 2022 och 30 miljoner kronor 2023.

Sammantaget minskar Moderaterna anslaget med 9 790 miljoner kronor 2021, 8 560 miljoner kronor 2022 och 3 470 miljoner kronor 2023.

Anslag 1:3 Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser

Ett av de viktigaste syftena med den aktiva arbetsmarknadspolitiken är att jämna ut effekter av konjunkturykeln. Arbetsmarknadspolitiken kan också påskynda etableringen på arbetsmarknaden genom arbetslöshetsperioder genom insatser som bidrar till förbättrad sökaktivitet, rustar människor för jobb och säkerställer en effektiv matchningsprocess mellan arbetssökande och arbetsgivare.

En viktig del i en effektiv arbetsmarknadspolitik är att rätt individ får ta del av rätt insats. Detta både för att säkerställa att politiken ger avsedd effekt, men också för att säkerställa att skattebetalarnas pengar används på bästa sätt. Moderaterna avvisar därmed medel för att öka antalet extratjänster till förmån för fler nystartsjobb. Detta innebär en minskning av anslaget med 326 miljoner kronor 2021 och 65 miljoner kronor 2022.

Anslag 1:13 Nystartsjobb, etableringsjobb och stöd för yrkesintroduktionsanställning

Från arbetsmarknadsforskningen vet vi att de arbetsmarknadsinsatser som mest liknar ordinarie arbeten är de mest effektiva för att föra arbetslösa närmare arbetsmarknaden. Nystartsjobben har också visat sig vara ett effektivt verktyg under tidigare kriser och lågkonjunkturer för att få människor tillbaka på arbetsmarknaden. Moderaterna tillför därmed anslaget 326 miljoner kronor 2021 och 65 miljoner kronor 2022.

Anslag 1:14 Etableringsersättning till vissa nyanlända invandrare

Sverige har under alltför lång tid haft en hög nivå på asylinvandringen, utan att ta verkligt ansvar för att de som invandrar också blir en del av samhället. I dag är integrationsproblemen uppenbara. Moderaterna anser att svensk invandringspolitik

måste vara mycket stram i många år framåt. Hur vår politik är utformad har stor betydelse för antalet asylsökande och asylmottagandet i stort.

Moderaterna har en samlad politik som skulle innebära färre asylsökande, färre anhängare och i förlängningen färre anhängare som kommer till Sverige. Moderaterna vill ha ett volymmål för asylmottagandet i Sverige, tillfälliga uppehållstillstånd som grund, strikt regelverk för anhöriginvandring och skarpa försörjningskrav vid anhöriginvandring. Moderaterna minskar därför anslaget med 110 miljoner kronor 2021, 480 miljoner kronor 2022 och 670 miljoner kronor 2023.

Anslag 2:1 Arbetsmiljöverket

För att öka antalet inspektioner samt för att genomföra en omfattande reformering av myndigheten tillförs ytterligare medel. Moderaterna ökar anslaget med 40 miljoner kronor 2021, 80 miljoner kronor per år 2022 och 2023.

Anslag 2:5 Myndigheten för arbetsmiljökunskap

Moderaterna anser att Myndigheten för arbetsmiljökunskap bör läggas ner och upphöra som myndighet den 31 december 2021. Moderaterna minskar därför anslaget med 19 miljoner kronor 2021, 39 miljoner kronor 2022 och 40 miljoner kronor 2023.

Mats Green (M)

Saila Quicklund (M)

Malin Höglund (M)

Ann-Sofie Lifvenhage (M)